

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Czorda Bódog, főrendiházi tag.

A kinevezett új főrendek közül bemutatjuk olvasóinknak Czorda Bódogot, aki mint a magyar királyi kuria másodelnöke tagja volt 1896 óta a főrendiháznak, azonban most, hogy mint kuriai másodelnök nyugalmába vonult, főrendiházi tagsági joga megszűnt. A főrendiház azonban nem nélkülözheti a kiváló tudóst s ezért nevezte ki Czorda Bódogot Ő Felsege most a főrendiház tagjává.

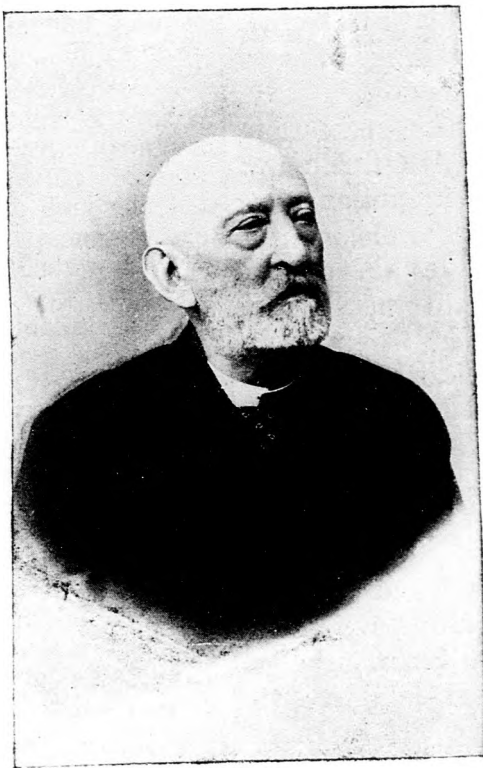
Czorda Bódog mögött hasznos, a közéletben eltöltött mult áll. 1828-ban Szabadkán született, hol atyja a város tanácsnoka volt. Czorda Bódog tanulmányait Pécsen, Szabadkán és a pesti egyetemen végezte, 1848-ban ügyvédi oklevelet nyert, majd belépett a honvédhadseregbe és végig küzdötte a szabadságharcot, melynek befejezte után besorozták a cs. kir. hadseregbe s egy évig szolgált Olaszországban. Mint szülői egyetlen gyermeke kiváltás utján a katonaságtól megszabadulván, ügyvéd gyakorlatot folytatott Szabadkán, majd a város gazdasági jegyzője lett, később magánügyvédként működött. 1860-ban mint politikailag gyanus magaviséletű egyént elfogták és Csehországban Jozsefstadba vitték,

ahonnan 7 hét múlva az októberi diploma kibocsájtása után szabadon bocsájtották. Czorda Bódogot 1861-ben, mint Szabadka város főügyészét egyúttal országgyűlési képviselővé választotta,

a provizorium behozatala után hivataláról lemondott s folytatta az ügyvédkedést. 1865-től 68-ig az országgyűlés tagja volt, közben 1867-ben a városi tisztújításkor Szabadka főbirájává választották meg s e hivatalát 1869. május haváig viselte, amikor a budapesti kir. ítélőtábla birájává nevezték ki. 1876-ban lett kuriai bíró, míg 1889-ben igazságügyminiszteri államtitkár, 1892-ben a budapesti kir. ítélőtábla elnöke s majd a kuria másodelnöke lett, 1896-ban nevezte ki Ő Felsege valóságos belső titkos tanácsossá.

Czorda Bódog, mint közigazgatási tisztviselő, mint magasrangú bíró, mint államtitkár, mint képviselő, mindenkor tiszta jellemének és erős elméjének adta bizonyi-

tékát s akiknek vele hivatalos minőségében érintkezniök kellett, csodálták páratlan igazságszeretetét és lekötelező modorát. Őszintén kívánjuk, hogy Czorda Bódog működését a főrendiházban a haza javára még sokáig folytathassa.

CZORDA BÓDOG.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Népcsalás — népvédelem.

Még a legjobb törvényt is kilehet valami uton-módon játszani, miként a tizparancsolatot. A tizparancsolat elég világosan kimondja, hogy: „*ne mondj a te felebarátod ellen hamis tanubizonyítást*“ de ezt meg úgy magyarázza a rosszakaratu ember, hogy: *ellene nem szabad, mellette igen.*

A törvény kijátszásáról egy újabb szomorú tapasztalat a szegény elnyomott ruthének esete, melyből napnál fényesebben kiviláglik az, hogy a törvény gyöngé, de a kijátszásra való hamis szándék annál erősebb.

Az eset a következő:

Feltűnt a hivatatos lap árverési hirdetésében az a megrendítő eset, hogy újabb *egész ruthén falvak birtokai kerülnek árverés alá.* Társulással, együttesen vettek és váltottak meg birtokokat. Fizették, küzdöttek érette, míg biztosíthatták a szeretett földet. Aztán egyszerre az egyik birtoktárs árverést szenvedett. Így a törvény szerint (ami igen sérelmes) elrendeltetett a közös birtokosok birtokára az eljárás, mert azt mondja a törvény, hogy *egy közöstársért végrehajtást vihetnek az összes társultak birtokára.*

Egyik fővárosi napilap derék szerkesztője kiküldötte emberét a helyszínére, Alsó-Kalocsára. Folyó hó 7-én kellett volna megtörténni az árverésnek. A kiküldött laptudósító áttanulmányozta az ügyet és táviratban ismertette a hallatlan csalást, mit a szegény néppel elkövetnek. A nép jóformán *azt sem tudja, hogy miért árverezik.* A társulatban rendesen egy-két Galicziából bevándorolt kazár is részes, mert a birtok egyrészét megvásárolta. Ezek aztán árverést kérnek saját maguk ellen, a társas vagyona. A törvény ezt megengedi és ezáltal alkalmat ad a valóságos rablásra.

Egy emberért dobra kerül a társas vagyona. De hogyan? Ugyszólva potom áron, ami nem is ár, hanem valami, ami által az eljárás a rablásnál is galádabb fosztogatássá fajul. A szegény népnek nincs pénze, hogy azt a kevés követelést kifizesse, de legtöbbször az egész dolgot nem is érti, csak a dobszót hallja. Azután kihányják a saját birtokából, mit verejtékkal szerzett, fáradsággal munkált.

Nem egy faluról van szó! Az ország keleti részében oly szemérmetlenül üzik ezt a rablás-szerű népcsalást és úgy pusztítják a népet a birtokából, mintha nem is Magyarországon volnánk. Ha rossz a törvény: igyekezzék a kormány azon javítani, de menthetetlenül a legrövidebb idő alatt. És valamint az almából kimetszük a rothadt részt, éppen úgy az ország lakói közül is ne késsék a kormány kipusztítani azt a részt, amely rosszabb a rákfenénél.

A kalocsai árverést felfüggesztették hivatalból. Tehát megmozdult a törvény keze. De ez még nem elég!

Sujtson le, mint a haragos mennykő mindazokra, akik a tudatlan népet csalják, fosztogatják és rabolják, de legfőbbképpen azért, mert a szentesített törvényeket tolvajlásra használják. Védeni kell a szorgalmas munkásembert! Büntetni a semmittevő, csalásból élő, törvényt-kijátszókat! Ezt kívánjuk és az árverés felsőbb helyről való felfüggesztésében ennek megkezdését látjuk.

P. T.

Ujévi tisztelgések.

— Az országnak élnie kell. —

Deák Ferencz a kiegyezés megteremtője miniszterelnök korában meghonosította azt, hogy ujesztendő napján, mikor őt a szabadelvű párt üdvözölte, a jövő év munkatervét megismertette a politikusokkal. Széll Kálmán dicső elődje nyomdokain halad s a szabadelvűpárthoz újév napján intézett beszédében az ország gazdasági érdekének ápolásáról szólott; erőteljesen hangsúlyozta a kormányelnök, hogy Magyarországnak boldogulnia kell.

— *Az országnak élnie kell!* — mondta. — Ezen erélyes kijelentése a kormány fejének biztatást rejt magában arra nézve, hogy a mai gazdasági téren uralkodó pangás, rossz üzleti és kereseti viszonyok helyébe jobb időknek kell bekövetkezniök, amelyek elkövetkezését ugyancsak epedve várja a magyar nép.

A szabadelvű párt üdvözölte a ház szeretetre méltó elnökét *Apponyi* Albert gróft is. Ugyszinte üdvözlő küldöttségek jártak minden politikai párt elnökénél.

Ujabb ruthén bajok.

Hazánk éjszakkéleti részét a hazafias érzelmi kisoroszok, ruthének lakják, akiknek nyomoruságáról sokat irtunk már e lapok hasábjain. A Galicziából beözönlő kufár csöcselék élelmességével ezt a szelemileg hátramaradott népet a tönk szélére juttatta. A földmivélsügyi kormány, feladatául tüzte ki, hogy megmenti ezt a népet a végpusztulástól. Kiküldött oda egy kormánybiztost a nemrég szerencsétlen halállal kimult Egán Edét, aki két esztendő alatt sok üdvöset alkotott, sok bajon segített s ki tudja felsorolni, hogy mennyi szegény kiscgazdát kimentett az uzsoráskodó kereskedők karmai közül.

Most, hogy Egán utódát a miniszterium ki-nevezte, megdöbbenő hír érkezik Máramarosmegyéből, hol egy kis községnek Alsó-Kalocsának végpusztulásáról szól a szomorú ének, majdnem az egész község árverés alá kerül, január hó 7-én s több százan fognak hajlék nélkül maradni.

Nem kevesebb, mint 9 takarékpénztár vezeti ezt a nagy végrehajtást s hogy ebben a szomorú történetben milyen nagy része van a Galicziából beözönlő élelmes népnek, azt, miután ez a nagy végrehajtás, úgy halljuk, felsőbb hatósági vizsgálat tárgyát fogja képezni, ez a vizsgálat is fogja megállapítani.

Sokszor utaltunk már arra, hogy a nép elszegényedésének gazdasági megerősödésének egyedüli

gyógyítószere a szövetkezés s ha a most árverés alá kerülő kis községbe lett volna egy-két lelkes vezető, aki szövetkezet alakításával megelőzte volna ezt a szomorú játékot, nem venné most kezébe az a szegény nép a koldusbotot és nem ismétlődnének a szomorú esetek szüntelen.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

A tejszövetkezetről.

Rendeltetése a tejszövetkezetnek az, hogy a tej a városoktól legtávolabb eső helyeken is méltányos áron értékesíthető legyen.

Távol a városoktól, falukon és pusztákon, igen sok kistermelővel találkozunk, kik a háziszükséglet fedezése után felmaradó pár liter tejüket — mert messze a városba vinni vagy otthon feldolgozni s úgy értékesíteni nem jár elég haszonnal — kénytelenek haszon nélkül elpredálni.

Ha összeszámítanók ama csekély mennyiségnek látszó tejnek csak egy évi értékét is, ami haszon nélkül elpredálódik, bizony számottevő összeget tenne, mely boldogulás és jóléthez segitené mindannyi szegény termelőt.

Sokan tudják és érzik is annak a csekélynek látszó bevételnek a hiányát, de mert képtelenek rajta segíteni, tétlenül kell azt nézniök évről-évre. Sokan azonban nem tudják s így fogalmat sem alkothatnak maguknak a veszteség nagysága felől.

Tanácsadjuk a szegény kistermelőknek, ki figyelmeztetné a kárra s utbaigazítást és módot nyújtana nekik, hogy e veszteséget, mely anyagi jólétüket nagyban csökkenti, elkerülhessék.

Éppen most volna ideje annak, hogy a szegény ember módot találhasson a megélhetésre, amikor oly mostohák a viszonyok s amikor semminek sincs értéke, amiből pénzt tudnának szerezni. A vállukra nehezedett teher pedig oly nagy, hogy azt csak nyögve, mint a nehézbeteg, tudják lépésről-lépésre elviselni.

A legtöbb kisközgazda állattartással s így tejtermeléssel is foglalkozik kisebb-nagyobb mértékben és éppen ez a foglalkozás az, amely által a szegény nép megélhetésén segítve lenne, ha a fent említett bajok és akadályok nem állanának útjukban.

A fent említett bajokon s akadályokon csak is a szövetkezés, vagyis tejszövetkezetek felállítása által lehet segíteni s a legcsekélyebb mennyiségű tejet is méltányos áron értékesíteni.

Tejszövetkezetet bárhol lehet állítani, oly módon, hogy egy község vagy környékbeli tejtermelők szövetkezve, tagokul beiratkoznak a szövetkezetbe s együttesen kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy a termelt tejük azon részét, mely a háztartás szükségletének fedezésén kívül felmarad, a szövetkezet tejszarnokába szállítják értékesítés végett.

Kiszámítják a szövetkezet felállításánál felmerülő összes költségeket s ahhoz hozzáadják még az első évi kezelési és egyéb költségek összegét s azt aránylagosan, a beszállítandó tej mennyiség szerint, közösen fedezik, vagyis, mint egy a szövetkezet alapjául leteszik, mely aztán közös vagyonná marad.

A megalakult szövetkezet választ azután egy központot, ahol a tejszarnok vagyis, tejüzlet helyi-

ségei fel lesznek állítva. Továbbá választ elnököt és választmányi tagokat, kiknek feladatuk a szövetkezet ügyeit vezetni, ellenőrizni s az üzlet virágzását előmozdítani.

Hogy mennyire üdvös és hasznos intézmény a tejszövetkezet, fényesen bevan bizonyítva azon vidékeken, hol tejszövetkezetek vannak, ama szép jövedelem által, amely évenként a szegény nép jóléte és boldogulására fordítatik; ama csekély tejből nyerve azt, melyből azelőtt egy fillérenyi hasznot sem láttak.

Rajta hát! Segítsünk magunkon, úgy az Isten is megsegít! Kövessünk el mindent, hogy mindenből garast láthassunk, mert garasból lesz a forint s így tovább. A fáradság jutalma a siker, a siker pedig az ember jólétének az előmozdító eszköze.

Legelőször pedig igyekezzünk megismerni azokat a módokat, melyek által boldogulhatunk. A kisközgazda csekély tejfölöslegét egyedül egy maga nem értékesítheti, mert *nem fizeti ki magát, de ha egy falu kisközgazdái összeállnak*, akkor oly mennyiségű tej kerül össze, hogy *ezért érdemes kocsit fogadni és a városba küldeni, vagy feldolgozni*. Ebben áll a szövetkezés hathatós ereje.

Arián Károly.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Aki nem ur. A szászországi felsőbiróság érdekes határozatot hozott a minap abban a kérdésben, hogy a cím mellett az «ur» jelző elhagyása sértő-e vagy sem. A felsőbiróság, mint főlebbezési bíróság a büntetőtörvénykönyv értelmében *becsületsértésben* bűnösnek mondotta ki a vádlottat, mert a panaszoshoz intézett levél címzésében az «ur» jelzőt elhagyta. A főlebbezési bíróság abból a feltevésből indult ki, hogy a vádlott tudta, hogy a panaszost megilleti az «ur» címzés s megvetését akarta kifejezni, a megtisztelő jelző elhagyásával Szászországban tehát még az elhallgatott «ur» címzésért is megbüntetik az embert.

Verekedő parasztlegények. A tavaszon egy vasárnap délután nagy háború kerekedett a csökmői ifjúság között, melynek tagjai természetesen erős, nagy szál parasztlegények. Egészen bizonyosan nem lehet megállapítani hogy miképpen kezdődött a dolog. Annyi tény, hogy Hegyesi Imrénnek, aki a budapesti huszárezred ruhájában állt most a törvényszék elé, hírül vitték, hogy Vincze József keresi. Minden bizonynyal valami régi ellenségeskedés lehetett a két legény között, mert Hegyesi a hír vétele után azonnal felkereste Vinczét és minden előzetes szó nélkül neki esett előbb egy fagereblyével, azután pedig egy nagy doronggal s jól elverte. Munkáját nem egyedül végezte. Segítségére volt a testvére Hegyesi Bálint és ifj. Patai Sándor. Verekedés közben valaki késsel megis szurta Vinczét, de hogy kicsoda, nem lehetett megállapítani. Csupán azt állapíthatták meg, hogy a kérdéses alkalommal egyedül Hegyesi Imrénél volt kés. A verekedésből természetesen bűnügy lett, amelyben mult héten Nagyváradon tartották meg a főtárgyalást.

A törvényszék Hegyesi Imrét hat hónapi börtönre, Hegyesi Bálintot négy hónapi, ifj. Patai Sándort két hónapi fogházra ítélte. Az ítéletben a kir. ügyész képviselője megnyugodott, a vádlottak felebezték ellene.

Előfizetőkhez.

A „Független Ujság“ mögött immár hét-esztendő s pályafutás van s az olvasóközönség megítélhette, vajjon sikerült-e elérni azt a célnkat, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőknek? Munkásságunknak legszebb jutalmát abban látnánk, ha törekvéseinket siker koronázta volna; és hogy ez el nem maradt, bizonyíték erre nemcsak az, hogy lapunkat a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“ hivatalos közlönyéül választotta, de büszkén hivatkozhatunk arra is, hogy a „Független Ujság“ ma már a magyar független polgári osztály legelterjedtebb és legkedveltebb heti ujsága. Becsületes munkával kivított sikerünknek titka az, hogy mindenkor az ország legmagyarabb s legnagyobb zömét alkotó polgári osztályának érdekeit tartottuk szem előtt: tehát a földmives, a kisiparos jóvoltáért s a fáradságos, de tisztos munka védelméért harczoltunk.

Azok a törekvések, amelyek működésünkre, eddig is irányították, a jövőben is vezércsillagunkat fogják képezni. Valamint a multbani azonképen a jövőben sem fogunk megszűnt elsősorban a **vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények** létesítését sürgetni; törekedni fogunk **szövetkezeti téren utmutatással szolgálni és serkenteni**; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a **jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni**; mulattató cikkeinkkel **szivet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani**; képeinkkel a **hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni és a hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni**; végül **levelesszekrényünkben a mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.**

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy talányaink megfajtái között **hetenként több regénykötetet osztunk ki.** Ezenkívül gondoskodunk arról, hogy **évente legalább egy érdekesítő, de hazafias irányu regény** is jelenjék meg a „Független Ujság“-ban, így legújabb regényünk közlését, mely „**Harcban a szabadságért**“ czimet viseli, már az egyik legközelebbi számban megkezdjük.

A „Független Ujság“ **karácsonyi ajándékul** az idén is minden előfizetőnek ingyen küldte meg a „**Szövetkezeti és Gazdasági Evkönyv**“ 1902. évi folyamát, mely **egy 10 ives könyv**, amely **naptári részen** kívül

hasznos olvasmányokkal van telesteli s szövetkezeti és gazdasági téren egész éven át hasznos utmutatója előfizetőknek.

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetők nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak **uj előfizetőket is szerezni.**

Az előfizetési ár;

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőknek megküldött postautalványon **koronákban kiirva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Hazafiui tisztelettel

A „FUGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Az utóbbi nagy bur győzelemről még maig sem jött részletes tudósítás. Rövid szavu táviratokat tesznek közzé Londonban, az angolok fővárossában. De ezek a rövid szavu sürgönyök ismét nagy angol vereséget tudatnak. Spens tábornok oszlopának veresége: egy századot megsemmisítettek. Egy másik majdnem ugyanigy járt. Egy harmadik elmenekült, egy negyedeknek csak kevés vesztesége volt.

Ezt a bur győzelmet nem kell összetéveszteni De Wet tweefonteini győzelmével, melyet előző számban jelentettünk és négy angol század bekerítéséről szól. Spens tábornok vereségét a mult napokban jelentette Kitchener, de kicsinyítve, amennyiben azt állította, hogy 200 lovasított angol gyalogost vert meg Britz bur parancsnok 300 emberrel, közte 40 fegyveres kafferrel és súlyosan megsebesült két angol tiszt és több katona. Most kisült, hogy négy angol század volt tűzben és ezek ketteje megsemmisült és a harmadiknak is volt vesztesége.

Chapman ezredes e hó 16-án Babanango mellett (Natal) a transzváli határ közelében megtámadott egy bur osztályt és készleteket ejtett zsákmányul. A burokat szétszórták, később azonban Grobelaar kommandójától erősítést kaptak. Hir szerint most családjaikkal és marhájukkal a sabeni völgyben elszáncolták magukat.

A Speuer tábornok vezetése alatt álló lovasított gyalogcsapat vesztesége, amely csapatot Ermelo-kerületben a burok megleptek, 10 halott és 15 sebesült volt.

Mindezekből csak azt tudjuk, hogy a burok *ujra megverték az angolokat két helyen is*, ennél többet nem vehetünk ki a tudósításból, hanem ennyi éppen elég.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése a múlt év december hó végével lejárt, felkérjük, sziveskedjenek az előfizetést a külön levélben elküldött postautalvány felhasználásával mielőbb megújítani, hogy a lap rendes küldése folytatható legyen annál is inkább, mert ezeknek a t. előfizetőinknek előfizetésük megnyitásáig már csak egy számot küldhetünk.

A „Független Ujság” kiadóhivatala.

Lapunk mai számához a múlt évi **tartalomjegyzék** van csatolva. — A közbeeső ünnepek miatt egy nappal később jelent meg a „Független Ujság”, miért előfizetőink szives elnézését kérjük.

Három királyok napján...

A betlehemi csillag nyomán a három napkeleti böles király elindult vala az ujonszülött kisded Jézus fölkeresésére.

Gáspár, Menyhárt, Boldizsár király hódolatukat kívánták bemutatni Jézusnak s aranyat, tömjént és myrrhát vittek ajándékba neki. Uttalan utakon, puszták és sivatagokon vitt keresztül a három királyok utja, amint a szolozsma mondja:

Hol vagy zsidók királya?
Most megjelent csillaga,
Betlehemben találják,
Kis Jézust körülállják
Szép jelen, szép csillag

Meg is találták a böles királyok a betlehemi jászolt, odavezette őket a csillag, mely fényt ragyogást árasztott a rongyos istállóra, melyben a világ Megváltója született:

»Nem fekszik ágyba, se nem palotába
Rongyos istálló szegény jászolába«.

A három királyok Jézus-kereső utja és hódolata bemutatásának emlékeztető ünnepe a Vizkereszt, melyet január 6-án ünnepel a katolikus világ.

A karácsonyi ünnepkör egy szép ünnepe ez, melyet az egyházakban fényes ünnepelemek meg. *h.*

Ujév az udvarnál. Ő Felsége a királyi ujesztendő első napján Bécsben fogadta a királyi család ott időző tagjainak és a legfőbb udvari méltóságainak szerencsekívánatait. Este Őfelségénél családi ebéd volt.

Kun muzeum Félegyházán. Félegyháza város vezető köreiben mozgalom indult meg, melynek célja egy kun muzeum létesítése. A város határában és a közeli vidéken ugyanis rendkívül sok és érdekes régi leletre bukkantak, melyeket a nagyközönség kegyelettel őriz. Így legutóbb a Csólyos pusztán több, a honfoglalás idejéből való sírokat

ástak fel, amelyekben rendkívül sok érdekes régiséget találtak.

Püspökség — Budapest. Vaszary Kolos hercegprimásnak már régóta óhajtása, hogy Budapest egyházmegyei püspökséget létesítsen, Budapest Európa egyetlen fővárosa, hol megyés püspök nem székel. Vaszarynak már sikerült Budapest vika-riátust felállítani s most szive vágya, hogy Budapest egyházmegyei székhelyé tegye. A hercegprimás már régóta munkálkodik e terv kivitelén. Az egyházmegye területének megállapítására vonatkozó előmunkálatok már körülbelül be vannak fejezve. Erre a célra a hercegprimási jövedelmek egy részét kihatósították.

Ismét működnek a kivándorlási ügynökök. A posta legnagyobb ellenőrzése daczára a somlyóvidéki falukba egész halomszámra érkeznek a kivándorlásra csábító levelek, különösen a *brémai Missler-czégtől*. Miután ez a czég tudja, hogy a gyanus leveleket a posta lefoglaltatja és felbontatja, a kivándorlókkal egész esomó borítékot megezimeztet, e borítékok tartalmát azonban nem az illetők levelei, hanem a czég nyomtatványai képezik. Még leveleket is mellékel a Missler F.; a litografált levél azután elmondja, hogy milyen szerencsések azok, akik az ő hajóján eveznek át a tengerentulra. Mellékli még becses képmását is a rőttszakállu Missler ur. Ilyen agyafurt hűzezsággal játszsza ki a mi postánkat ez a kivándorlási czég.

Halál vigyázatlanságból. Gyoma község egyik legvagyonosabb gazdája Szerető János vérmérgezésnek lett áldozata. Lábán egy kis pattanás keletkezett, melyet elkapart s valószínű, hogy mérges anyaggal festett szövet érintkezett a sebbel, amelytől lába megdagadt, testének többi részében is átment a vérmérgezés s mult csütörtökön délután hirtelen meghalt.

Aki rossz anyának, rossz az feleségnek. Ki hinné, hogy egy rövid jelentésben, melyet tudósítónk velünk Sándorfalváról közöl, egy család szomorú esete van megírva. Buza István szerette feleségét Kovács Etelt, megbecsülte mindenképpen, míg egyszer észre nem vette, hogy az ő kedves magzatjukat a kis Pistát üti-veri az asszony. Mért bántod azt a gyereket — kérdezte Buza, feleségét — mert nekem úgy tetszik, felelte röviden az asszony. Az ember csóválta a fejét és hallgatott, mert esendes természetű volt. Tegnapelőtt aztán eltűnt az asszony magával vitte a kis Pistát azzal a kis holmival együtt, ami a háznál akadt. Koldus vagyok én igyis-ugyis, azt a holmit nem bannám — panaszkolta aztán Buza a csendőrségnek — csak egyetlen gyerekem el ne vitte volna a szeretőjéhez. Hiába: aki rossz anyának, rossz az feleségnek.

Árvízveszedelem. A minapi mármarosai árvíz, mely a viski hid előmunkálatait is megsemmisítette, oly nagymérvű volt, amilyen árvíz 1869 óta nem volt. Most a tavaszias lanyha napok és a naponkint megújuló esőzések ismét annyira olvasztják a nagy hegyek hótömegét, hogy a folyók újból veszedelmesen omelkednek. Ha még néhány napig tart a meleg idő, az árvíz szinte kikerülhetetlen.

Megölték egymást. Egerhegyen karácsony első napján páratlan eset történt a koresmában. Két

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékokat adjátok tudtul mielőbb az előjáróságnak, hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

gazda, Sükösd Zsigmond és Fábrián János összeveszték, mire Sükösd késével Fábriánt hasba szurta. Fábrián utolsó erejét összeszedve, eszimaszárából szintén kirántotta kését és azt Sükösd szívébe mártotta. A következő perczben mindketten holtan borultak egymásra. Mindkettő családos ember volt.

Tavaszi télben. Szarvason 8 nap óta lanyha tavaszi idők járnak, rendszeren 6—8 fok meleg van s az orgonafák rügye kifejllett. — Város-Hidegvegről írják, hogy ott a múlt hónap közepe óta egészen tavaszias az időjárás. A szántóföldeken szólnak a fűrjek; a kertekben újra nyílik a viola.

Kivándorlás ellen. A belügyminiszter — a közös külügyminisztertől vett értesítés folytán — föl hívja a törvényhatóságokat, hogy az iparos és munkás lakosságot óva intsék a Bajorországba s különösen Münchenbe való kiutazástól, mert ott szentén nagy gazdasági pangás van s ennek következtében egyre nagyobb a munkanélküliek száma. A belügyminiszter különben már a múlt évben föl hívta a törvényhatóságokat, hogy amennyiben a területükön kivándorlásra vonatkozó mozgalom észlelhető, annak az okait igyekezzenek kikutatni és ha ezek olyan különös helyi jellegűek, amelyek kormányhatósági vagy törvényhozási intézkedéssel orvosolhatók, ezek felől tegyenek megokolt felterjesztést. Most pedig föl hívta a kereskedelemügyi miniszter az összes ipari és kereskedelmi kamarákat, hogy ezeknek a kérdéseknek a puhatolásában ők is szakszerűen járjanak el s a törvényhatóságokat ebben az ügyben támogassák.

A kereskedelmi alkalmazottak segítése. A fővárosban állás nélküli kereskedelmi alkalmazottak fölségelésére indított mozgalom már túl van a kezdet nehézségein. Nagykereskedők, gyárosok, kereskedők, intézetek és alkalmazottak egyaránt sietnek adományaikkal. Közben a szűkebb bizottság már megkezdte a jelentkező állás nélküliek segítségét s eddig is száznál több kereskedelmi alkalmazottnak juttatott a szükséghez képest téli kabátot, téli ruhát, czipőt, ebédjegyet, vasuti jegyet a vidékre szándékozókra és pénzbeli segítséget. De még sok száz kérvény várja elintézését. A bizottság jegyzékbe foglalja a jó bizonyítványú állás nélkülieket, akiknek elhelyezése érdekében átiratot intézett a szakegyesületekhez. Mert kétségtelen, hogy ezen az uton, ügynökök mellőzésével most a legjobb alkalmazottakhoz juthatnak mindazok, akiknél volna betöltendő állás.

JENCSS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; megpátozza a lábak merev bönulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— Ára 2 korona. —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor'gyógyszertárában
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Teendőink január hónapban az igás- és tenyészállatok körül.

Az igával a trágyakihordáson kívül az erdőről fát, a nádasból nádat, vagy ha fagy van, a folyóról jeget lehet fuvarozni. A jármos ökröket nem szabad olyankor befogni, a mikor sikos az ut, vagy fagyos göröngyök borítják az utat, mert könnyen lábtörés lehet a vége, a fagyos rögökön pedig eltörik a jószág körme.

Az állatok téli időben sokat vannak az istállóban, azért az istállók szellőztetéséről gondoskodni kell. Legjobb olyankor szellőztetni az istállókat, a mikor a jószágot a kutra eresztik. Jó azonban az állatokat napközben is, ha csak nincs nagyon csunya idő, kevés időre kiereszteni, hogy kimozogják magukat; ilyenkor az istálló szintén jól kiszellőztethető. Az istálló legyen meleg, de a levegő tiszta legyen benne. Az istálló padlására szalmát vagy takarmányt jó vastagon kell teríteni, ami meleget tart.

Télen jóval kevesebbet dolgozik a jószág mint egyébkor, ezért kevesebb takarmányon is tartható, mint nagy munkaidőben. De azért nem szabad ám koplaltatni az állatot, mert különben a dologidő beálltával kidül a hámból, járomból. A jószág elegendő takarmányt kapjon és pedig a rendes időre. A mellett minden nap ügyeljünk a tisztogatására.

A vemhes állatra nagy gondunk legyen; ennek kijárjon a maga porciója becsületesen, mert rossz lesz különben a borju meg a esikó. Vemhes jószággal penészes takarmányt, fagyos répát vagy burgonyát etetni nem szabad, mert ettől könnyen elvetél. Nagyon hideg, a vályun állott vizet sem jó itatni; ettől könnyen áthül a gyomra és megbetegszik. Itatáskor mindig friss vizet kell vinni a vályuba és azt adni az állatnak. Itatás után söpörjük ki a vályut, hogy a viz bele ne fagyjon. Az ellő-félben levő tehenet vagy lovat el kell különíteni a többitől és jól bealmozni alája; az ily jószágot nem szabad magára hagyni s ha nehéz a szülés, ne iparkodjon segíteni olyan, aki ehhez nem ért, hanem állatorvost kell hozatni.

Ellés után az állatokat jól kell tartani, hogy elegendő tejük legyen; ha az anyának kevés a teje, nem fejlődhetik jól a szopós jószág.

A gödöllői baromfitenyésztőtelep.

A gödöllői baromfitenyésztőtelepnek hazai baromfitenyésztésünk előmozdítása körül kétségkívül nagy érdemei vannak. Célja elméleti tanácsokkal és gyakorlati utmutatásokkal szolgálni a gazdaközönségnek, továbbá a hazai baromfi anyagnak önmagában való helyes kiválasztás és okszerű párosítás által

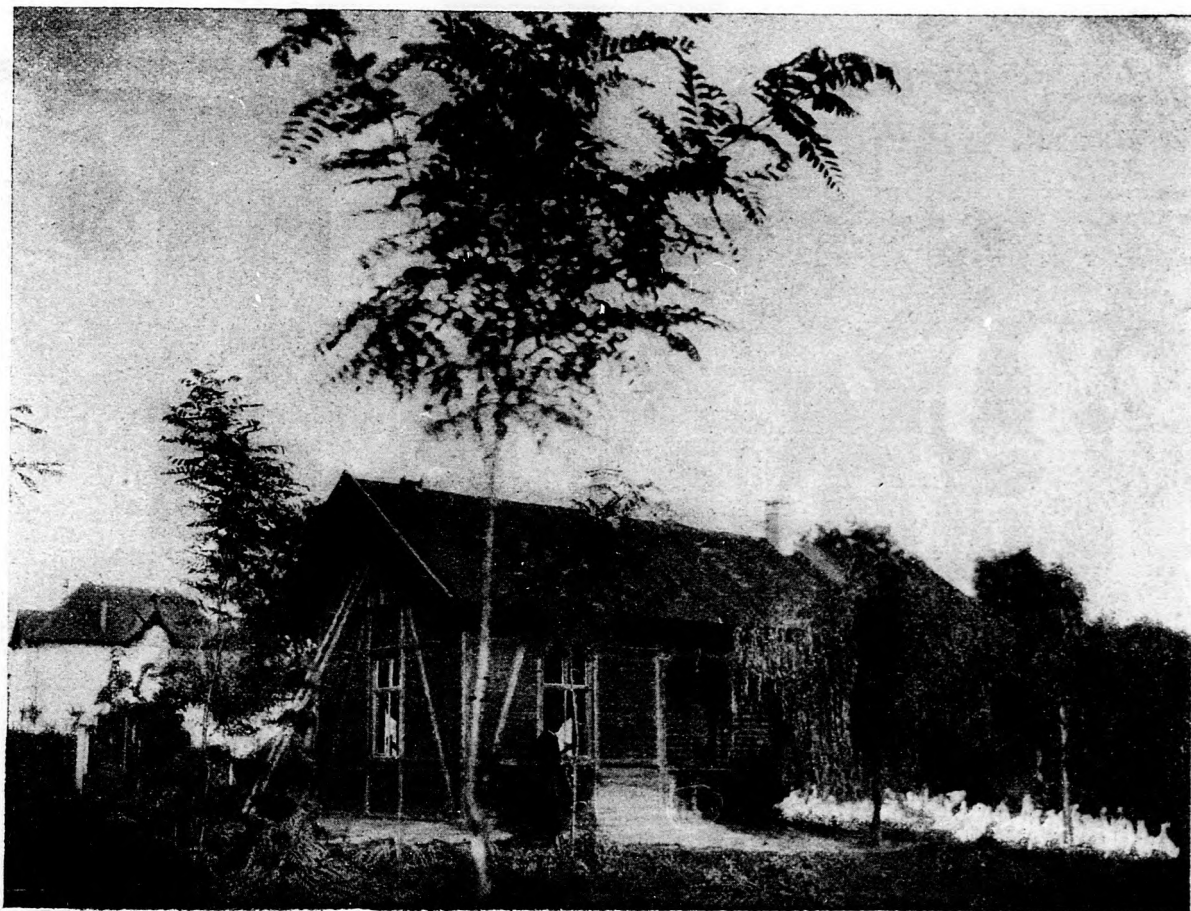
történő nemesítése. A hazai közönséges magyar baromfinak önmagában való helyes kiválasztás és okszerű párosítás által történő nemesítése. A helyes tenyésztési eljárások megállapítása és közkinésésé tétele. A helyes és legolesőbb takarmányozási eljárások kipuhatólása. A baromfiak hizlalása és az ezzel járó összes teendő, melylyel a baromfiak világpiaczi minőségét kaphatnak. Férfi és női baromfimunkások kiképzése. Végre az általános baromfitenyésztési kérdésekben, céltudatos tenyésztési kísérletek által oly adatokat szerezni, melyek közzétételével a baromfitenyésztés ügyét lényegesen előre vinni lehet.

A telep az ország egyik diszének nevezhető, szép és izléses épületei és célirányos berendezésé-

ellenben rozsszal keverve kitűnően sikerül. A borsónak rozsszal való keverése és vetése különösen oly gazdaságban lesz ajánlatos, ahol a luczerna, lóhere nem terem meg és őszi-tavaszi gabonafélék sűrű vetése után reményli a gazda a kellő takarmánymennyiséget.

Talajelőkészítés tekintetében a rozsos borsó megkivánja az őszi mély szántást, tavasszal azonban már nem kell számitanunk. Ha istállótrágyával trágyázunk, úgy azt már az őszi szántás előtt adjuk meg a talajnak; a tavaszi trágyázás lehetőleg kerülendő.

Vetéshez a borsó 1:4 arányban kevertetik a rozshoz s ekkor a keverék oly módon vettetik el,

Gödöllői baromfitenyésztőtelep: Vizi szárnyasok háza.

vel. A telepen 3000 drb. baromfi tenyésztetik u. m. tyúk félekből: fehér, sárga és kendermagos magyar tyúk, plimut, langsán, bráma, erdélyi kopasznyaku, gyöngytyúk, francia, bronz- és fehér pulyka; a vizi-szárnyasokból: a magyar lud, az emdeni lud és pekingi kacsa.

Mai képünk a viziszárnyasok házát mutatja be a gödöllői baromfitenyésztő telepről, sikerült kielvitben.

Tavaszi roz- és borsókeverék.

Régi tapasztalat, hogy az egyes növények egymással keverten elvetve oly talajokon is megteremnek, a melyeken egymagukban vetve nem adnának kielégítő termést. Így pl. a búzát rozsszal vetik oly talajokra, melyeket voltaképen nem számithatunk a búzatalajok közé; — vagy pl. a borsó könnyű talajokon, egyedül vetve, szintén nem ad jó termést,

mint a tiszta roz. A vetést célszerű lehangerezni, mert egyes borsószemek a felületen maradnak; a henger tehát a földbe nyomja ezeket és ekkor jobban kel a vetés.

Az aratás idejét nehéz megválasztani, mert sokszor még virágzik a borsó egy része, amikor más részén már érett hüvelyek is vannak. Miután azonban legtöbb esetben a rozsos borsót nem szemes, hanem szálas takarmánytermelés szempontjából termelik, lekasználása akkor eszközölendő, ha a borsó teljes virágzásban van. —a.

Szikes talajok javítása.

A termősziket megjavítani, illetve oly állapotba helyezni, hogy az kielégítő termést adjon, rég idő óta foglalkozása a gazdáknak.

Ujabbán nagyon jó eredményeket értek el a

gipszszel és pedig úgy, hogy egy gazdaság azon részein, amelyek szikfoltosak, négyszögölenként kb. 1 kgr. gipszet szórnak el és pedig két részletben úgy, hogy ennek $\frac{2}{3}$ -át a vetőszántás előtt, $\frac{1}{3}$ -át pedig közvetlenül a vetés után hintik el és beboronálják. Az egész táblát és így az olyan helyeket, amelyek nem szikesek, nem szükséges begipszezni azért, mert így használva a gipszet az ősziék könnyen kifagyhatnak, mivel a gipsz a föld tevékenységét fokozza, annak porhanyósságát növeli s tudjuk azt, hogy a porhanyó földre a fagy sokkal károsabb hat. A gipszezett szikes földek, úgy szemtermésre, mint száltermésre kedvezőbb eredményeket

Vegyesek.

A korom mint trágya. A kormot a kert földjének trágyázására is használhatjuk. A korom, mint a tapasztalat mutatja, nagy mértékben emeli a föld termékenységét. Sok kertész használja már ezt a kitűnő termékenyítő anyagot s ennek köszönheti növényzete üde zöld színét és bujaságát. A gyümölcsfák termékenységére is kitűnő hatással van a korom. Csak nem szabad a kormot tisztán alkalmazni, hanem egy kiló koromhoz legalább tizenkét liter vizet kell venni. A kormot úgy készítik elő, hogy előbb forró luggal leöntik s azután ahány kilót vesznek a

Leánykérés az albánoknál.

mutattak fel, utóhatása pedig a gipsznek szintén kitűnő volt a terméseredmény növelésére.

A gipszezt követő harmadik esztendőben pl. a kukorica igen szépen szokott fejlődni, holott szikes helyen ez alig terem meg, mert vagy kisül, vagy pedig oly annyira hátramarad a fejlődésében, hogy kiesővezni nem tud.

A gipszezés haszna a termőerőben nem levő földekre elég nagy, azt termékenyebbé teszi s tovább is erőben tartja, oly műveleti növények alá is, amelyek különben szikes talajon alig teremnének meg. Az előbbi megfigyelések is a gipszet mint jó szikes földet javító anyagot ajánlják. V. B.

koromból, annyiszor tizenkét liter vizet öntenek hozzá s úgy trágyázzák vele a földet.

Fűszer a baromfinak. Télen át rendszeren keveset tojnak a tyukok, azért ilyenkor drágább is azok ára. Saját érdekében cselekszik tehát a gondos háziasszony, ha így télen felhasznál oly fűszereket, melyek a tyukok tojási kedvét előmozdítják. Nem mondunk semmi újat azzal, hogy az ilyen fűszer a paprika is, amelyről azonban legtöbbször megszoktunk feledkezni s így önkárunkra megy. Adjunk tehát a baromfiak téli eledelébe paprikát is, csak hogy oly mértékben, hogy az csak fűszerszámba menjen és tapasztalni fogjuk, hogy milyen előnyös hatása leend.

A FŐTISZTELENDŐ UR VADÁSZIK.

A falu böcsületi.

... Aszondik, hogy nem boldog a magyar! De fenébe nem! Biró uraméknál ugy mulatnak, hogy majd kirugják a ház falát.

No de nem is esuda, Péterpál csak egyszer van egy esztendőben, meg kell hát ülni amugy magyarosan, mert még azt találánánk mondani, hogy a falu feje nem érti a módit.

Dehogyan is nem!

Gazsi ezigány tudja ezt legjobban. Ha egész télen menyegzőkre járna, akkor se szerezne annyi konyhára valót, mint »ez napon«.

Huzza is a talp alá valót olyan ezifrán, hogy még az öregek is tánczraperdülnének, ha valami láthatatlan erő nem vonzaná őket a föld közép-pontja felé.

Amíg a süvölvények (fiatalok) tüzzel »rakják a ropogóst«, addig ők esendesen behuzódnak a »esüesökbe« s a esutorák andalító kotyogása mellett »hányik-vetik« a falu becsületit.

Kényes jószág ez a falu böcsületi. Biró uram felelős érte, de vigyáz is rá, mint a szeme világára.

Most is mellette kardoskodik:

— Az ám Jóska bátya! A kendtek faluja subiezk a mienkhő képest! Olyan 100 pengős kut van az udvaromba, hogy csak ugy töszí.

— Mi a guba?

— Abbia! Messzi országból érkezött, osztég olyan feránya öszveszörkesztése van, hogy csak »tologati-vonogati« és mégis buzdul belüle a víz. Ammondó vagyok, nem szorult annak a esizmaszárába az esze, aki azt kifundálta!

— Hát hol is van az mögszörkesztve? — tudakolja Jóska bátya.

— Hol-e?! Itt az udvarom kellő közepin! — röccsent rá Biró uram.

— Hü! Akkor mögtapasztaljuk! — ajánlják a szomszéd falubeliek.

— Biz a jó lösz — erősíti Biró uram — legalább kendtek is példát vöhetnek.

— Több biztatás nem is kellett. A tisztas gyülekezet nagy nehezen fölkeezmergett s meg indult a kut felé.

Biró uram még beszólt a süvölvényekhez, hogy ne engedjenek a 48-ból, azután maga is a többi után baktatott.

Ütközben agyontaposott három kis libát, meg lehágta a kandur farkát, de végre is odaért.

Mire ő is megjött, a többi már javába tanakodott.

— Bi'a hejös, csak ne vóna ilyen furi!

— Hm, hm! Töszí... csak ne vóna ilyen hun-ezut vörös. A bika majd mög talál vadulni tüle!

— Czoki! — vág közbe Biró uram — az itt az érvényös, hogy magától szuperál.

Rögvest mög is kezdem. Így e! Mőhet!

Biró uram nagy tüzzel »tologati-vonogati«, már a pipa is kiesett a szájából, de még a víz sehogyse akart bugygyanni.

— Ej a keserü levit! — szuszogja biró uram — én má' nem győzöm. Kölkedi koma fogja meg kend, kend nem olyan hájas, mint én.

Kölkedi koma nem sokat kérette magát, megmarkolázta amugy Istenigazában a huzót, s olyan fene módon kezdte »tologati-vonogati«, hogy biz' az kiszakadt s a kezibe maradt.

No már erre Kese Pista bátya nem tudta megállani, hogy be ne kiáltson a kut esövén:

— Hé nimöt ur, ne bolondozzon má' inkább ereszsze a vizet, mert ha kigyön majd magáho' talá-lom vágni a fejem!

— Mi a kú?! — förmednek rá, hát nimöt van a kutban?

— Van-e?! — okoskodik Kese bátya — hát elgondolják kendtek, hogy ilyen feránya szörközet nimöt né'kü' adna vizet?

— Tyü az áldóját, akkor üssük a nimöt — intonálja Paczal Marczí.

— Üssük, üssük — zugja a többi.

No hiszen ez kell a magyarnak. Németet ütni! Neki estek a kutnak, ütötték, döngették, feszegették, ki hogy érte: esizmasarokkal, nyomórúddal, fokossal.

A vas alkotmány nem sokára — kidőlt.

Nosza gyorsan fölfeszítették a fedő köveket keresték a nimötöt, megtapogattak mindent, de biz az nem volt sehol.

Elképedve bámultak a kutba.

Végre is Biró uramnak jó gondolata támadt:

— Hátha leesett a fenekire?!

— Tyü a rézangyalát, az möglehet! — erősítetik. Siessünk, vegyük ki valahogy elevenen, hogy emlegesse meg Péterpál napját!

— Hejös, hejös! — bizongatja Biró uram. Keresztülfektetjük a kut száján ezt a vas jószágot, én majd belekapaszodom, kendtek pedig hun én belém, hun egymás lábába, — majd csak elérjük a fenekit.

— Akkurátosan így lösz, mondogatják a többiek.

Gyorsan nekiláttak s keresztülfektették a kidőlt esövet a nyíláson s rásegítették Biró uramat.

Ereszkedtek egymásután lefelé, már a legutolsó volt éppen utban, mikor Biró uram lekiáltott:

— Tyü a keserves dicsőségit! Várjanak csak kendtek, csunyául bizserög a hátam közepe, majd mögvakarom.

Biró uram nem sokat gondolkodott, nagy bölcsen eleresztette a esövet, de bizony a hátát megvakarni már nem volt ideje, mert akkorára a kut fenekén lubiezkolt a komáékkal egyetemben...

Szerencsére csak sár volt a kutban, így hát bajuk nem esett. Biró uram pottyant legszerencséssebben, el is kezdett menten kiabálni:

— Hé, emberek, asszonyok ide höl e!

Lett is foganatja a nagy kiabálásnak, mert a mulatók mind kiesődültek. De hirtelenében nem tudták mihez fogjanak, a földalatti hangok után ítélve azt hitték, hogy valami gonosz lélek van a kutban.

Már ótatlan meszet akartak a kutba önteni, mi szerencsére észrevették a kut körül heverő kalapokat. Így már sejteni kezdtek valamit, hogy gyorsan előkerítették a tűzoltó-létrát, beállították a kutba s várták, hogy mi lesz?!

Nagy krárogást közt Biró uram bukkant ki legelébb. Őt még csak megismerték, hanem a többiek? Paczal Marczí ijedtében elnyelte a pipaszárát. Kese Pista bátya, meg csak többszöri külső és belső öblögetés után nyerte a vissza eredeti ábrázatát.

Vetettek is olyan vasvillapillantásokat Biró uram felé, hogy az majd elsüllyedt. Mérgiben fültövön is törülte a Csocsa gyereket, ki azt találta kérdezni, hogy:

— Hát Biró uramékot, mi a kü lelte?

Kü az öregapád lelke, a kin az ördögök nyargalásznak.

... No de azért hamar helyre állt a békesség.

Visszamentek a vigadóba, s ott újra oda se a világnak, a bajtársak megenyestelődtek. Biró uram pedig örömeben mindegyiknek egy czifra «Köstököt» ígért, azután ráförmedt a czigányra:

— Hej az áldóját ennek a sárból tapasztott világnak, tedd rá Gazsi azt a nótát:

Mégis hunczut a nímöt,
Hogy a fene emé mög!!!

Csendőreink munkában. (A lopott ló.)

... «Nem az idő halad: mi változunk!» .. Bizony-bizony a régi módos életnek, miről az öregek, oly lelkesedve beszélnek, ma már hire-hamva se. Nem maradt egyéb belőle: csak emlék és csábító varázs.

Más világ volt az, egészen más, mint a mai. Akkor a bor még szőlőfürtből csorgott, a jókedv meg szívből fakadt. Egyszerű megelégedettség honolt mindenfelé, de azért voltak ám hét-megyére szóló dáridók s napokig tartó dinom-dánomok.

Ma már ezeknek vége. A régi jövővilág letűnt, alakjait, szokásait elsöpörte az idők árja...

A hagyományos disznótorok helyét elfoglalták a «szoarék», a névnapok vigsága elnémult a mai élet vásári zajában... a kuriák és kastélyok faláról lehullottak az ősi ezimerek.

... Czigány mellett, jó bor mellett... kivülan egy-egy fakó nemes beesett szeméből a régi tűz, de hamar elfojtja a fájdalom könnye s a jó öreg fölsóhajt, vagy elkiálti keservesen: Hej azt a régi világot!

... Ebben a régi világban járkáltam én mikor megálmodtam a «Falu Böcsületi» históriáját, innen hoztam a szálakat, mikkel az elbeszélteket összeszövegettem.

Hogy valóban megesett-e a dolog, mérget nem veszek, de a hangulat s a háttér valódiságáért kezeskedem.

Nem éltem benne, de tudom, és hallom, hogy volt régen olyan idő, mikor az emberek jókedvűek voltak, rózsaszinben látták a világot, nem panaszkodtak, nem keresték a külső fényt és czifraságot — ettek ittak s boldogabbak voltak mint mi, mai emberek.

Nem voltak «felvilágosodottak» (?) de nem is volt annyi társadalmi «nyavalyájuk», mint nekünk.

Ennek az az egészséges, piros-pozsgás világnak akar ködképe lenni a «Falu Böcsületi» egyszersmind tanuja annak, hogy valamikor más világ volt.

Farkas Pál
(a „Nemzetes Ur”)

Csendőreink munkában. (A jó mádarak.)

Apróságok.

Törvénytárgyalás. Mi a csalás? kérdi a bírói vizsgálatra jelentkezett joghallgatót, az egyetemi tanár.

Joghallgató: Csalás az, ha a tanár ur engem a vizsgálaton megbuktat.

Tanár: Hogyan érti ezt? — kérdi megütközve.

Joghallgató: Mert a büntetőtörvény szerint csalást követ el, ki másnak a tudatlanságát felhasználja, — hogy őt megkárosítsa.

Aki jól tud uszni. *Apa:* Károly! nem engedem meg, hogy ma fürdőbe menj, ugyanis gyomorfájásod van.

— *Károly:* Ah papa az nem baj, hisz tudok a hátamon is uszni.

Miért veri az utczán. Egy fővárosi majszter vele menő inasát, ismételt duhajkodásai után végre türelmet veszítve, náspángolni kezdte az utczán.

— Miért veri ön ezt a szegény fiut? kérdi egy arra menő lágyabb szívű sétáló, aki az előzményekbe beavatva nem lévén, a majszter ur belügyébe beleavatkozni jónak látta.

— Mert illetlenül viselte magát a gazember!

— De így nyilvánosan az utczán? szaval tovább részvételtjes páthossal az idegen.

— Mit utczán? Hát csak nem árendálhatom ki ezért a *vigadó nagytermét*.

Majd rá kerül a sor. Peesenyére fájt foga a diáknak. Relopózik este felé a tanárja udvarába, le-

Kellő ovatosság. Egy vendég a térdén lovagoltatja a család kis fiát.

— Ne félj Palika, biztatja jóakarattal a félénk kis lovagot.

— De félek én bácsi, mert tegnap is leestem *egy számról*.

Őszinte jó tanács. *Tanár:* (a tanulóhoz.) Hát te semmirevaló mit ülsz itt tétlenül, mért nem rajzolsz, hol van a vonalzód?

— *Tanuló:* Tegnap édesapám a vonalzóval vert meg úgy, hogy darabokra hasadt; most már nem rajzolhatok.

— *Tanár:* Mondd meg apádnak, hogy *jövöre erősebb* vonalzót vegyen.

Tréfás kép szöveg nélkül.

kullantja egyik ludját, s bőköpenye alá rekkentve, gyorsan indul hazafelé. A tanár észreuvé turpisságot, kiabálni kezd utána, hogy álljon meg! álljon meg! Ez azonban siet tovább.

— Domine! megálljon csak van itt még nagyobb is, nagyobbat vigyen, — kiált utána a tanár hivogatólag, remélvén, hogy így elesípheti a ficzkót.

Ez pedig rá sem hederítve, félvállról kiáltja vissza:

Majd rá kerül még arra is a sor.

Egy sem lett katona. Képzeld csak, — panaszkodik egy tanító, egyetlen fiam katona lett.

— Nekem ugyan öt gyemekem van, de hála Istennek egyik sem lett katona — felel a másik.

— Hogy lehet az?

— Hát egyszerűen; mert *mind leány*.

Melyik fog megszökni. Egy, a bukás szélén álló rőföskereskedő, kissé ostoba inasát vevői egyikéhez küldé számlájával. Az inas eleintén nagyon udvarias volt, de mert nem igen kedvező kilátással kecségtették, kezdett tolakodólag fellépni gazdája követelésének behajtása érdekében.

— Mondd meg a gazdának, hogy hiszen nem szököm meg! — rivalt rá végre türelmét veszítve a zaklatott fél.

— Elhiszem, felelé az inas — de *a gazdám akar megszökni* s a pénzre van szüksége.

Nem ő cselekedte. Hirtelen benyitotta az ajtót a rektor s a lármázó gyermekek nyakrafőre robantak helyeikre. As utolsók közül azonban nyakon csip egyet s éppen bibliai óra következvén, rárivall:

— Ki teremtette a világot, te?

— Én nem! — felel a megijedt gyermek, az általános zavarban a kérdést nem jól értve.

— Micsoda! még azt mered mondani? — kiált rá a rektor, botját emelve.

— Jaj rekt'rom! hát én! — ordított a gyerek — *de sohse teszem többet*.

Megmondta előre. Az 1871-iki bővizű esztendőben a szörnyű szegény tanítói állomásra utazott pályázni egy még szegényebb tanító. Később beszél társainak, hogy utközben miképpen kellett felfogadni öt markos marczonea halászt, kik csolnokon vitték a Dunától a kiöntéseken végig, erdők, fák, bokrok közt valami 3—4 óra hosszant, míg a faluba bejuthatott.

— Aztán nem féltél, — kérdék társai — hogy a halászok kirabolnak s a vízbe dobnak?

— Hajszen mindjárt *előre meg mondtam nekik, hogy azt a szegény tanítóságot keresem*.

— Az már más! felelének a társak teljesen megnyugtatta.

A lutris időből. Bemegy a diák a lutrisboltba s egy forintot tartva a kezében, nagy hangon kérdi:

— Hallja az ur! tennék a lutriba: mikor lesz a huzás?

— Szombaton — feleli a lutris.

— Akkor hát nem teszek, mert nekem már csütörtökön kéne a pénz.

Képeinkhez.

A főtisztelendő ur vadászik. Azok a nyulak, azok a pusztító nyulak bekapnak a káposztásba. A legsebbe káposztafejeket rágták le. No, ezt még a legjámorabb lelkipásztor sem tudja elszivelni. A szakácsné nyelvel, panaszkodik és adig panaszkodik, amíg a főtisztelendő ur puskát vesz a kezébe biblia helyet. Vadászni indul, nyulat vadászni, hanem a puska úgy áll a kezében, mintha seprű volna. A szakácsné jajgat a káposztái miatt. Elriasztja jóelőre a nyulakat. Így aztán hasztalan határozta el magát a főtisztelendő ur a vadászatra, az állatölésre. Ezt mutatja mai képünk és csak az hiányzik róla, hogy a vasárnapi vadász hátamögött egy kandi ugrifüles nyul nem kaczag a vadászaton.

Csendőreink munkában. Az országot küllellenség-től a katonaság védi, belső csendességét a csendőrség óvja. Csendőreink kitünően megállják helyeiket. Alig van az országnak szebb, rendesebb és hasznosabb szervezete a csendőrségnél. Megbízható, meg nem vesztegethető. Olyan tisztesség veszi körül a csendőrközlegényt, mint egy katonatisztet. Az is igaz, hogy nagy a hatalma. Neki a törvény szerint szabad löni is, ha valóban szükségét látja. Csendőreinket komoly feladatuk teljesítése közben mutatjuk be. Egyik képen a cigányt vallatja, kérdezi, aki lovat lopott.

A másodikon már összelánczolva visznek két jó madarat. A képen teljes élethűen vannak fénykép után felvéve és megszólalásig sikerültek.

Leánykérés az albánoknál. Az albánok Törökországban laknak ott, ahol Dalmácia végződik az Adriai tenger partján. Határosok Bosznia és Szerbia déli részével. Mint keleti nép nem fenyő ágat veszen ott a kérő a kezébe, hanem babérágat. Azt nyujtsa át a kikért leánynak, ha elmondotta kikérő beszédét. Leány kérést mutat mai képünk. Az apa átadja a kérő jelvényét, míg a fia ott a háta mögött várja, hogy elfogadjae a kedves. Ime elfogadja. Boldog lesz tehát, amiként a farsangon annyi sok szerelmes, akik egymásé lehetnek. Mert arra való az ifjúság, hogy idejekorán megalapítsa a családot. Hiszen Göre Gábor bíró ur szerint:

„Hogy örökre tartson köztünk az vigasság.
Ninesen szebb tanulmány, mint a szent házasság!”

Képtalány.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő 1902. január hó 16.

A „Független Ujság” 52. számában közölt talány megfejtése:

a r a b

r a d a

a d ó s

b a s a

Helyesen fejtették meg: Pestality Ilonka, Veres Erzsike, Joó Mariska, Vervbély Gizella, H a j s z i k S á n d o r, Hegyi János, Zöld János, Postás István, Incze Dénes, Mozsgai Péter.

A sorshuzásnál H a j s z i k S á n d o r neve (Heves-Maklár) jött ki, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Közös sors” című regény kötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Török György urnak. Igen fontos kérdésére csak az „Ingatlan és Jelzalog-Forgalmi Intézet” (Budapest, VI. Váci-körút 39. szám) adhatna felvilágosítást. Tessék egyenesen odafordulni. — **Jakosa Lajos** urnak. Külön levélben válaszoltunk. — **Fekete Antal** urnak. Szent biblia véget írjon egy levelező lapon: Vass József könyvkereskedő urnak, Budapest, VII. Erzsébet-körút. Kérjen könyv-árjegyzéket tőle. A Tamás napi köszöntőverset szívesen fogadta Péterfy és köszöni a megemlékezést. A többire nézve rendben van. — **Arián Károly** urnak. Lapunk szerkesztési irányából beláthatja, hogy ilyen hosszú cikket sohasem hoztunk, mert erre nincs terünk. A kívándorlásról ily terjedelmesen még a legnagyobb napi lapok sem írnak. A cikket két hétig megőrizzük és óhajtasára vissza küldjük. — **Gutai János** urnak. A talányt nem használhatjuk, mert igen nehéz. Ezt kevesen találják ki. — **Milcsovits István** urnak. Az előfizetéseket nem szoktuk a lapban nyugtázni. Elég, ha megvan az utalványról a *feladó-levény*.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkara.

Budapesti piaczi árák.

Budapest, 1902 január 4-én.

Babona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 16:60—17:80 K. *Rozs* 13:90 K-től 14:30 K-ig. *Árpa* 11:40 K-től 12:40 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-től 17:20 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 11:00 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26 60	25 90	24 90	24 20	23 50	22 70	21 80	19 20	11 80

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.

Egyéb magvak: *mák* 28—32 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 2—14 K, aprószemű 14—15 K, *tarka* 9—10 K, *lencse* 12—23

dorsó héjas 20—39 K, lóhere 46—56 K, luczerna 49—54 K
baltaczim 26—00—28—50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 420—580 fillér, muhar 540—620 fillér, zsupszalma 300—350 fillér, alomszalma 220—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 37—46 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 89—99 fillér, 260—280 kg.-os 88—91 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 89—90 fillér, szerb 86—89 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58—68—, középminőségű 50—58—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—50—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 36—59 00, magyar tehén középminőségű 42—65 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 36—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 40—64—, kivitel —, középminőségű 32—38—, szerbiai bika 40—54—, szerbia bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 66—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3—20—4—80 K, csirke 1—60—2—20 K, kappan hizott 3—00 K.—6—00 K. Rucza 4—50—7—50 K. Lud hizott 14—16 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 82—96 K, erdélyi 80—86 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5—60—6—40 K.

Tejtermékek. Teavaj 1—80—2—10, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1—40—1—50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0—00—0—00 1 q 3—00—7—00 Petrezselyem 100 kötés 0—00—0—00, 1 q 5—00—8—00, zeller 100 drb 1—60—3—00, karalábé 1—00—1—60, vöröshagyma 100 kötés 0—00—0—00 q 6—40—7—60, foghagyma 26—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1—20, fehérrépa, fejeskáposzta 5—00—9—00—, kelkáposzta 100 drb 1—60—2—00, vöröskáposzta 03—14—, fejessaláta 4—00—5—00, kötött saláta 0—00—0—00, burgonya rózsa 1 q 3—00—3—60, sárga 3—60—4—00.

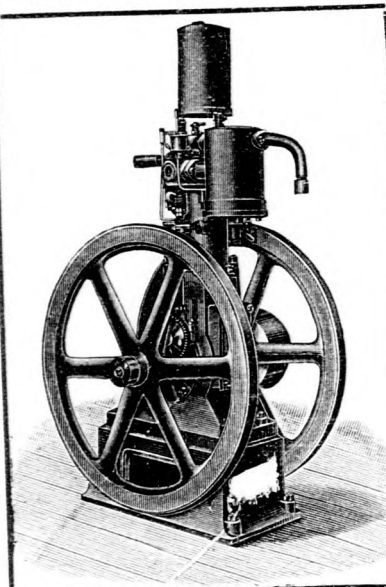
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N .

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki szabadalma).
**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

**Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.**

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá
natra küldünk.

1901. évi forgalom 26000 zsák

Felhívjuk

**a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen

julius és szeptemberhónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Bud-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

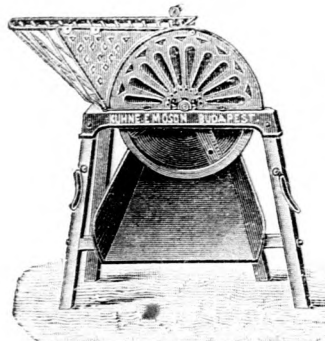
Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

TÉLI-IDÉNY

1901/2.

Szecs kavágógépek

kézi és erőhajtásra.

RÉPA VÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID” darálógépek.

Teljes takarmánykamara felszerelések,
melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyok-
hoz mérten díjmentesen tervezettek, legjobb szerkezet-
ben és gondos kivitelben szállítanak

K Ü H N E E.

mezőgazdasági gépgyára által.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.

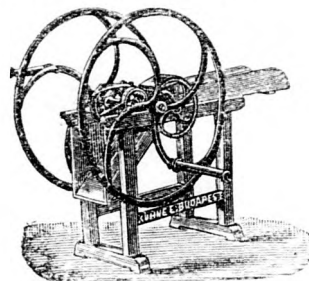
Gyár: MOSON, Mosonm v. m.

Ventzki-féle

szabad. takarmányfüllesztők.

Erőhajtásra

Casali-féle szab. kukoriczamorzsolók
rendkívüli munkaképességgel.

== Nyolczadik évfolyam. ==

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesóbb és legjobb magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTÁN**, az orsz. magyar gazd. egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, ksigazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

A „*Független Ujság*“ a magyar polgári osztály, ksigazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a szív nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot a legelső magyar írók írják.

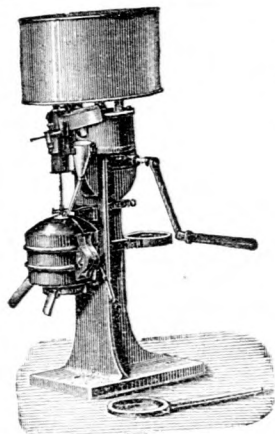
Szépirodalmi részének munkatársai: *Bárony István, Gerley Szevér, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Szilassy Cézár.* Lapunk szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai: *Ágh Endre* író, *Balogh Elemér*, a «Hangya» vezérigazgatója, *Baly Kálmán*, urad. kasznár, *dr. Bernát István*, közgazdasági író, *Czajlik István*, földmives isk. igazgató, *Cserhádi Sándor*, gazdasági akad. tanár, *Csernay Ödön, Hajdu István*, urad. kasznár, *Hosszu Albert*, földmiv. isk. tanár, *Hreblay Emil*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál*, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán*, gazd. tanintézeti tanár, *Löcherer Andor*, közgazd. író, *Monostori Károly*, állatorvosi akad. tanár, *Praznovszky Ágost*, urad. kasznár, *Rovara Frigyes*, urad. igazgató, *Rubinek Gyula*, országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál*, uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál*, gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla*, az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, *Száhlender Gyula*, urad. építészeti intéző, *Szalay János*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán*, o. m. g. e. titkár, *Sztankovics János*, gazd. tanint. tanár, *Wimmer Károly*, a „Borászati Lapok“ v. t. szerkesztője.

A „*Független Ujság*“ képeit a legelső magyar művészek készítik.

Levélsekrcrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „**Független Ujság**“ olcsóságával (egész évre 6 korona félévre 3 korona) főleg a szerényebb viszonyiak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

A
„Mélotte“
jelenleg a legjobb és legolcsóbb
**tej-
főlözőgép**

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

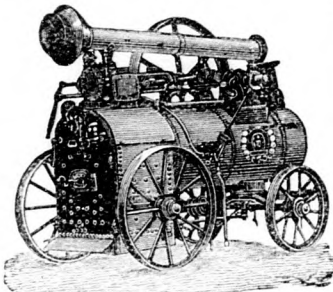
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejjgazdasági gépek.

A magyar kir. állam-vasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gőzcséplőkészletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
vezető PFANHAUSER AG.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLÖZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint aGazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával**ALAKULT: 1900.**

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokka minden irányban készséggel szolgál

az Igazgatóság

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR**1902-re.**

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“ ezen nyolczadik évfolyama régi köntöseben, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatalában,
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

SZUPERFOSZFÁTOT, Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = **23—24%** kénsavas káli tartalommal,**Stassfurti kálitrágyasót**szavatolt 40% tiszta káli = **74—76%** kén-
savas káli tartalommal,**Kovasavas-kálit**(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket
azonkívül**Kénport** legfinomabb 78% Chancel
oidium ellen,**Rézgáliczot** (98—99%) elismert kitűnő minő-
ségben legolcsóbban szállít a**„HUNGÁRIA“**

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)